

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: V. W.
bytem X

proti

žalovanému: Úřad městské části Brno-střed
sídlem Dominikánská 2, 601 69 Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

- I. Postup žalovaného spočívající v tom, že žalobci neposkytl řádné sdělení o naložení s podnětem podle § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, **byl** nezákonným zásahem.
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práva žalobce na sdělení podle § 42 správního řádu.
- III. Žalovanému se **přikazuje**, aby žalobci **do 15 dnů** od právní moci tohoto rozsudku poskytl sdělení podle § 42 správního řádu, tedy zda řízení zahájil, zda neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, anebo zda podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.
- IV. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 2 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 16. 2. 2026 původně domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného ve věci oznámení přestupku. Domáhal se toho, aby soud určil, že žalovaný je nečinný ve věci projednání přestupku oznámeného žalobcem, a aby mu uložil bezodkladně zahájit řízení a činit úkony směřující k rozhodnutí ve věci. Přestupek se dle oznámení žalobce týkal jednání spočívajícího v umístění hanlivého textu se sexuálním podtextem s telefonním číslem žalobce v areálu autobusového nádraží v Brně.
2. Usnesením ze dne 25. 2. 2026, č. j. 34 A 5/2026-11, soud žalobce vyzval, aby upřesnil, zda setrvává na projednání žaloby jako žaloby na ochranu proti nečinnosti, anebo aby upravil žalobní návrh tak, aby žaloba byla projednatelná jako žaloba na ochranu před nezákonným zásahem. Soud žalobce současně poučil, že se žalobou na ochranu proti nečinnosti nelze domáhat zahájení přestupkového řízení vůči třetí osobě, neboť oznamovateli ani poškozenému takové veřejné subjektivní právo nesvědčí.
3. Na tuto výzvu žalobce reagoval podáním označeným jako „Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem“, v němž výslovně uvedl, že netrvá na projednání věci jako žaloby podle § 79 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nýbrž ji nově podává jako žalobu podle § 82 a násl. s. ř. s. Tvrdí, že se nedomáhá zahájení přestupkového řízení vůči konkrétní osobě, ale ochrany svého veřejného subjektivního práva na řádné sdělení o naložení s podnětem podle § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“).
4. Předmětem řízení je tedy posouzení, zda žalovaný žalobci poskytl řádné sdělení o naložení s podnětem ve smyslu § 42 správního řádu, a pokud nikoliv, zda tím zasáhl do žalobcova veřejného subjektivního práva způsobem předvídaným v § 82 s. ř. s.

II. Průběh řízení a skutkový základ věci

5. Dne 4. 12. 2025 obdržel žalovaný oznámení o podezření ze spáchání přestupku č. j. KRPB-217752/PŘ-2025-060213. Oznámení bylo žalovanému předáno jako věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.
6. Dne 13. 2. 2026 doručil žalobce žalovanému prostřednictvím datové schránky podání označené jako „Dotaz na procesní stav věci“, v němž požádal o sdělení, zda bylo ve věci zahájeno řízení, zda byla věc odložena, případně v jaké fázi se věc nachází a zda byla zjištěna totožnost pachatele.
7. Žalovaný na toto podání reagoval sdělením ze dne 16. 2. 2026. V něm žalobci uvedl, že spis dosud nebyl přidělen konkrétnímu referentovi k vyřízení, a proto v dané věci dosud nebyly provedeny žádné procesní úkony; současně informativně sdělil, že zpracování věci lze očekávat v průběhu měsíce března 2026.
8. Dne 27. 2. 2026 byl spis přidělen ke zpracování oprávněné úřední osobě.
9. Dne 5. 3. 2026 vyžádal Krajský soud v Brně kompletní správní spis. Dne 27. 3. 2026 žalovaný tento spis soudu předal.

III. Vyjádření žalovaného a další vyjádření účastníků

10. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobci odpověděl do tří dnů od doručení jeho podání a poskytl mu informaci o aktuálním stavu věci. Podle žalovaného ve věci v okamžiku podání žádosti nebylo zahájeno řízení, ale věc současně nebyla vyhodnocena k odložení ani

postoupení, protože čekala na přidělení konkrétnímu referentovi ke zpracování. Žalovaný má za to, že tímto sdělením splnil svou informační povinnost vůči žalobci.

11. Žalovaný dále namítl, že v dané věci nedošlo k nezákonnému zásahu správního orgánu do práv žalobce, neboť žalobce nemá veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán zahájil řízení o přestupku vůči jiné osobě.
12. V následné replice žalobce setrval na podané žalobě. Nad rámec původní argumentace zdůraznil, že žalovaný po podstatnou dobu ve věci nečinil žádné kroky a že ke dni podání repliky nedošlo k žádnému reálnému posunu ve věci. Současně nově tvrdil, že nečinnost žalovaného fakticky umožňuje pokračování zásahu do jeho práv, neboť hanlivý text obsahující jeho telefonní číslo se v areálu autobusového nádraží objevuje opakovaně. K tomu navrhl provést důkaz vyjádřením společnosti ČSAD Brno holding, a.s., dalším oznámením Policii ČR a fotodokumentací.
13. Žalovaný v reakci na repliku uvedl, že správní orgán není zmocněn přijímat faktická opatření k odstranění závadného stavu spočívajícího ve výskytu hanlivého textu. Může toliko vést přestupkové řízení a v případě prokázání odpovědnosti uložit správní trest, případně ochranné opatření v mezích zákona.

IV. Posouzení věci soudem

Ke splnění podmínek řízení

14. Soud předně považuje za vhodné vyjádřit se k použitému žalobnímu typu. Původně totiž žalobce brojil proti tomu, že žalovaný po postoupení věci neučinil žádný procesní úkon směřující k zahájení a vedení přestupkového řízení. V návaznosti na procesní poučení ze strany soudu žalobce vymezil předmět soudní ochrany jinak. Tvrdí, že žalovaný porušil § 42 správního řádu, neboť mu řádně nesdělil, zda řízení z moci úřední zahájil, zda neshledal důvody k jeho zahájení, anebo zda podnět postoupil. Zásah žalobce spatřuje v neposkytnutí zákonem předepsaného sdělení.
15. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se žalobou na ochranu proti nečinnosti může ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, domáhat toho, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
16. Podle § 82 s. ř. s. se může žalobou domáhat ochrany každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu, který není rozhodnutím.
17. Žalobce se nemohl žalobou na ochranu proti nečinnosti domáhat toho, aby žalovaný zahájil a vedl přestupkové řízení vůči třetí osobě. Taková ochrana žalobci nesvědčí. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, žalobou na ochranu proti nečinnosti se nelze domáhat zahájení řízení z moci úřední, přičemž zahájení přestupkového řízení se nelze domáhat ani zásahovou žalobou (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 128/2021-38, a judikatura zde uvedená, zejména rozsudek RS NSS ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, a dále též rozsudek NSS ze dne 6. 12. 2022, č. j. 7 As 292/2022-18). Oznamovatel ani poškozený tedy nemají veřejné subjektivní právo vynutit si zahájení přestupkového řízení vůči třetí osobě ani jeho vedení.
18. Jiná je však situace, pokud žalobce brojí nikoli proti nezahájení přestupkového řízení jako takovému, ale proti tomu, že mu správní orgán neposkytl zákonem předepsané sdělení o naložení s podnětem. Postup při šetření podnětu podle § 42 správního řádu a sdělení o

výsledku šetření mohou být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., pokud zasahují do práv oznamovatele (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 As 285/2016-86). Právo podatele na sdělení podle § 42 správního řádu je totiž nezávislé na tom, zda mu svědčí nárok na zahájení samotného řízení (k tomu viz rozsudky NSS ze dne 31. 10. 2022, č. j. 2 As 8/2022-27, a ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 As 259/2024-42).

19. Pokud se tedy žalobce (po úpravě žaloby) domáhá ochrany konkrétního procesního práva, které mu § 42 správního řádu přiznává, takovou žalobu (jakožto žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu) lze projednat.
20. Co se týká dalších podmínek řízení, žalobce je k podání žaloby aktivně legitimován. Tvrdí zásah do svého vlastního veřejného subjektivního práva na obdržení sdělení o naložení s podnětem, které je založeno přímo § 42 správního řádu. Nejde tedy o ochranu cizího práva ani o nepřípustný pokus vynutit zahájení řízení ve veřejném zájmu. Žaloba je rovněž přípustná. Soud neshledal existenci jiného prostředku soudní ochrany, který by mohl žalobce efektivně využít.
21. Žaloba byla podána včas. Nejpozději dne 16. 2. 2026 se žalobce dozvěděl, že žalovaný mu neposkytl informaci v podobě, již považuje za zákonem vyžadovanou. Žaloba byla v návaznosti na toto sdělení podána bezprostředně, tedy zjevně ve lhůtě stanovené v § 84 odst. 1 s. ř. s. Soud tedy mohl přistoupit k jejímu projednání. Učinil tak bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonné podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

K povinnosti správního orgánu podle § 42 správního řádu

22. Podle § 42 správního řádu platí, že správní orgán je *povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.*
23. Z citovaného ustanovení plyne, že zákon neukládá správnímu orgánu povinnost zaslat podateli jakoukoli informaci o průběžném stavu věci, nýbrž povinnost poskytnout mu kvalifikované sdělení o tom, jak s podnětem naložil. Zákon výslovně vymezuje obsah tohoto sdělení prostřednictvím tří alternativ: zahájení řízení, neshledání důvodů k zahájení řízení, anebo postoupení podnětu příslušnému orgánu.
24. Soud nepřehlíží, že v některých případech může být správní orgán při prvotním zpracování podnětu v situaci, kdy dosud neuzavřel interní úvahu o tom, zda řízení zahájí či nikoli. Tato procesní či organizační okolnost však nemůže jít k tíži podatele. Zákon stanoví lhůtu 30 dnů a současně předepisuje, jaké informace má správní orgán podateli v této lhůtě sdělit. Jestliže správní orgán v rámci této lhůty není schopen rozhodnout, jak s podnětem naloží, jedná se o důsledek jeho vnitřní organizace, nikoliv o zákonný důvod, pro který by bylo možné obsahovou povinnost podle § 42 správního řádu nahradit pouhým konstatováním, že věc dosud nebyla přidělena referentovi. Jinými slovy, rychlá odpověď není sama o sobě dostatečná, neobsahuje-li zákonem vyžadované sdělení.

Aplikace na projednávanou věc

25. Žalobce dne 13. 2. 2026 požádal žalovaného o informaci o procesním stavu věci. Z obsahu jeho žádosti je zřejmé, že se domáhal sdělení, zda bylo řízení zahájeno, zda byla věc odložena a v jaké fázi se nachází. Žádost je třeba materiálně posoudit jako žádost podle § 42 správního řádu.

26. Žalovaný na ni dne 16. 2. 2026 reagoval tak, že uvedl, že spis dosud nebyl přidělen referentovi a že v dané věci dosud nebyly provedeny žádné procesní úkony; dále doplnil, že zpracování věci lze očekávat v průběhu měsíce března 2026.
27. Toto sdělení nenaplnuje požadavky § 42 správního řádu. Žalovaný žalobci nesdělil ani to, že řízení zahájil, ani to, že neshledal důvody k jeho zahájení, ani to, že podnět postoupil jinému orgánu. Poskytl pouze informaci o svém interním stavu zpracování spisu.
28. Taková odpověď může být z hlediska obecné informovanosti podatele fakticky užitečná, ale nenahrazuje zákonem předepsané sdělení o naložení s podnětem. Povinnost stanovená v § 42 správního řádu je povinností obsahovou, nikoli pouze povinností komunikační.
29. Soud proto uzavírá, že žalovaný žalobci neposkytl řádné sdělení podle § 42 správního řádu. Tím zasáhl do žalobcova veřejného subjektivního práva, které uvedené ustanovení zakládá.
30. Žalovaný se nemůže úspěšně bránit poukazem na to, že žalobce nemá právo na zahájení přestupkového řízení. Tento právní názor je sice obecně správný, avšak v této věci mimoběžný. Žalobce se nedomáhá zahájení ani vedení přestupkového řízení, nýbrž poskytnutí sdělení o tom, jak žalovaný s podnětem naložil.
31. Podle § 87 odst. 2 s. ř. s. soud určí, že zásah byl nezákonný, přičemž trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu pokračovat v porušování žalobcova práva a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem.
32. Z podkladů, které má soud k dispozici, nevyplývá, že by žalovaný po podání žaloby žalobci dodatečně poskytl sdělení odpovídající § 42 správního řádu. Vyjádření žalovaného naopak potvrzuje, že za splnění své povinnosti považuje již sdělení ze dne 16. 2. 2026. Za této procesní situace soud dovozuje, že zásah, případně alespoň jeho důsledky, ke dni rozhodnutí soudu trvají.
33. Je proto namístě nejen deklaratorní výrok o nezákonnosti zásahu, ale i navazující zákaz pokračovat v porušování práva žalobce a příkaz poskytnout řádné sdělení.
34. Pokud žalobce v replice nově tvrdil, že žalovaný svou nečinností umožňuje trvání závadného stavu spočívajícího v opakovaném výskytu hanlivého textu s žalobcovým telefonním číslem, tato argumentace již neodpovídá žalobou vymezenému zásahu, jímž podle upraveného petitu je neposkytnutí řádného sdělení podle § 42 správního řádu.
35. Nadto žalovaný správně poukazuje na to, že správní orgán v postavení přestupkového orgánu není orgánem, který by byl oprávněn fakticky a bezprostředně odstraňovat nápisy na cizím majetku nebo preventivně fyzicky zajišťovat, aby se takové projevy neopakovaly. Ani tato část žalobcovy argumentace proto nemůže založit důvodnost žaloby v širším rozsahu, než jak je vyjádřen ve výroku tohoto rozsudku.

V. Závěr a náklady řízení

36. Soud shrnuje, že žalobci nesvědčí veřejné subjektivní právo vynutit zahájení přestupkového řízení vůči třetí osobě. Svědčí mu však veřejné subjektivní právo na sdělení o naložení s podnětem podle § 42 správního řádu. Žalovaný toto právo porušil tím, že žalobci poskytl pouze informaci o interním stavu vyřízení spisu, nikoli sdělení v podobě předpokládané zákonem.
37. Žaloba je proto důvodná, a soud jí z důvodů výše uvedených vyhověl.

38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu náleží náhrada účelně vynaložených nákladů řízení, a sice částky 2 000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Tuto částku je žalovaný povinen žalobci ve stanovené lhůtě uhradit (žalobcem sdělené číslo bankovního účtu je 179171837/0600).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 19. května 2026

Lenka Bahýřová, v. r.
samosoudkyně